Jan Křtitel a Ježíšův křest

Původ materiálu
Drahomíra Dušková
Pořadí v lekci
25

Téma

Boží návštěva, příchod Mesiáše vyžaduje přípravu — narovnání cesty, vztahů, víry.

Jan Křtitel ukazuje svými slovy i činy na Ježíše. Ježíšův křest znamená Boží blízkost lidem.

Cíle

- Děti zažijí, že někdy je potřeba uklidit, připravit cestu i sebe sama. K tomu nás zve Jan Křtitel.
- Děti uslyší příběh o Janu Křtiteli a přemýšlejí, jak se sami mohou na Boží návštěvu připravit.
- Děti společně vytvářejí obraz Jana Křtitele a přemýšlejí, co to znamená ukazovat na Ježíše.

Pro učitele

Biblické texty

L 3,1–17 (Mk 1,2–11 a J 1,6–8)

Poznámky k příběhu

Kdo byl Jan?

- Syn kněze Zachariáše a Alžběty, vymodlené a Bohem darované dítě, narodil se navzdory Alžbětině stáří.
- Navzdory očekávání byl pojmenován „Jóchánan“, Jan. Jeho jméno v hebrejštině znamená „Hospodin je milostiv“.
- Jan je zosobněním starozákonních předpovědí, že přijde „posel“ (Mal 3,1) a „hlas volající na poušti“ (Iz 40,3), svým oblečením i pokrmem připomínal dřívější proroky.

- „Byl od Boha poslán, aby vydal svědectví o pravém světle“ (J 1,6). Jan byl svědek, posel, ukazatel. Jan sám nebyl tím světlem, nebyl Eliášem ani Mesiášem, byl si toho vědom a vytrvale ukazoval na toho, který přichází a je větší než on, na Ježíše. Jan byl Ježíšův předchůdce, připravoval mu cestu. Jan více než Ježíš zdůrazňoval Boží soud.
- Jan byl svědek, ale též mučedník. Otevřeně kritizoval krále Heroda, který ho nechal uvěznit a nakonec mu nechal na přání Salome stít hlavu.

Co dělal Jan?

- Janovi se stalo slovo Boží na poušti. *Poušť* měla pro Izraelce velký symbolický význam. Odkazuje na starozákonní příběhy, Izrael dvakrát nalezl svobodu tak, že vyšel na poušť — s Mojžíšem putoval pouští do zaslíbené země a pak se přes poušť vracel z babylonského zajetí, v obou případech vedl Bůh svůj lid pouští na svobodu a to se mělo nyní stát také skrze přicházejícího Ježíše.
- Jan kázal, volal lidi k pokání a ohlašoval jim blízkost Božího kralování, Boží vlády. Volal lidi, aby se vrátili k Bohu, aby se nechali pokřtít na odpuštění hříchů.
- Jan křtil, proto se mu říká „Křtitel“. Již před Janem Křtitelem bylo zvykem, že se lidé (symbolicky) očišťovali od své nečistoty ponořením do vody. Je možné, že i pohané, kteří chtěli přistoupit k židovství, se již v této době museli podrobit ponoření do lázně. Ale v obou případech se lidé ponořovali sami. Janův křest je zvláštní tím, že ho udílí Jan (viz Limbeck: *Evangelium sv. Marka*).
- Jan křtil v *Jordánu*. Jordán také připomíná starozákonní příběhy — křest jakožto přebrodění na svobodu.

Ježíšův křest

- V Lukášově zprávě o Ježíšovu křtu se Ježíš modlí, evangelista nám dává nahlédnout do jeho vztahu k Bohu, Bůh se k Ježíši přiznává jako ke svému Synu a sestupuje na něho Duch svatý, Duch nových počátků. Při Ježíšově křtu se „otevřelo nebe“, dochází k prolomení neprostupné hranice, která odděluje člověka od Boha. Bůh ji prolamuje viditelně a slyšitelně. Bůh se zjevuje v podobě živého tvora, holubice, v době Jana Křtitele byly holubice používány k zástupné oběti. (http://goo.gl/x8tKub)
- Ježíšův křest je znamením Boží blízkosti — Bůh už je s námi i v té vodě „plné hříchů“.

Poznámky k tématu období

Epifanie neboli Zjevení Páně (lidově Tří králů) se slaví 6. ledna. „Svátek je možné přeložit také na následující neděli. Obsahem svátku je zjevení Krista pohanům, které se odehrálo v postavě mudrců od východu, kteří se přišli do Betléma poklonit narozenému Mesiáši.“ (Coena —

http://goo.gl/uieqNo)

Úskalí

Děti možná přijdou s otázkou, proč se Ježíš nechává pokřtít? Potřebuje Boží syn odpuštění hříchů? Hlásí se k Janovi jako jeho žák? Nebo dokonce podléhá dobové módě (když už se v té vodě vystřídal skoro celý Jeruzalém a Judsko)? Odpověď jde jiným směrem: už zde při křtu začíná cesta, ve které Ježíš programově bere na sebe náš lidský úděl, nevyděluje se od ostatních, od hříšných, naopak vleze s nimi do stejné vody.

Odkazy

Linden, Nico ter: *Král na oslu: vyprávění z novozákonních evangelií.* Benešov: EMAN, 2011; s. 147–149.

Limbeck, Meinrad: *Evangelium sv. Marka.* Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 1997.

Mrázek, Jiří. *Evangelium podle Matouše.* Praha: Centrum biblických studií AV ČR a UK v Praze ve spolupráci s Českou biblickou společností, 2011.

Fér, Martin: *Jan Křtitel.* Dostupné z http://goo.gl/wc5KrR

http://goo.gl/ZrMDR7 — německy psaná příprava k L 3,1–20.

Pro děti

Pro předškolní děti

Hodinu dnes můžete začít úvodní aktivitou: ještě než začne nedělka, udělejte v místnosti, kde se scházíte, trochu nepořádek, povalte židle, do cesty dejte polštářky, zpěvníky… ještě lepší a výchovnější by bylo, kdybyste mohli nechat v místnosti nepořádek z minulé nedělky.

Potom když přijdete na nedělku, okomentujte ten nepořádek — nedá se tu ani projít, a co kdyby dnes přišla nějaká návštěva nebo někdo na vozíčku nebo s berlemi, to by nebylo moc hezké přivítání, kdyby si návštěva musela klestit cestu přes židle atd. Co se s tím dá udělat? Uklidit, narovnat, uspořádat. Pojďte, já vám pomůžu a přitom můžete zpívat píseň: „Připravujte cestu“ (Svítá 239). Když bude uklizeno, zeptejte se dětí, zda je to takhle lepší, zda se jim bude lépe sedět, poslouchat, zda už by mohla přijít i návštěva?

Potom můžete navrhnout, že jsme sice připravili cestu, ale možná je potřeba ještě připravit sebe, teď jsme po tom uklízení udýchaní a nesoustředění… Jak se můžeme připravit na

návštěvu nebo na další povídání o Pánu Bohu? Modlitbou. Můžete začít modlitbou a pak teprve vyprávět.

Ukažte dětem obrázek sněženky. Zeptejte se jich, zda vědí, co je to za kytičku, čím je zvláštní, co ohlašuje a zda ji mají rády?

Sněženka je krásná, hezky voní. Když vyroste sněženka, tak to znamená, že se bude něco dít. Sněženka ohlašuje konec zimy. Končí krátké dny a dlouhé noci. Pomalu přichází teplo a jaro. A kdo zimu nemá rád, raduje se, když vidí sněženku.

Ukažte dětem obrázek Jana Křtitele nebo postavičku, loutku zosobňující Jana Křtitele. Zeptejte se jich, zda vědí, co je to za pána, čím je zvláštní, co asi ohlašuje, na koho ukazuje? (Otázky závisí na tom, jaký obrázek budete mít k dispozici.)

To je Jan. Jeho maminka se jmenovala Alžběta a tatínek Zachariáš. Jan byl od malička trochu zvláštní. Zvláštní bylo už to, jak se narodil nebo spíš, že se vůbec narodil. Alžběta a Zachariáš totiž dlouho nemohli mít děti, prostě to nějak nešlo. Všichni jejich kamarádi už měli spoustu dětí, které dováděly všude kolem, ale u Alžběty a Zachariáše bylo pořád ticho a trochu smutno. Alžběta se Zachariášem se často drželi za ruce a modlili se k Pánu Bohu, aby jim dal miminko. A nakonec se narodil Jan. A Pán Bůh s ním měl zvláštní plány. Měl být jako sněženka. Měl ohlašovat konec zimy, konec tmy, konec smutku. Měl ohlašovat příchod jara, příchod Božího kralování, příchod Ježíše. Jan byl takový posel. Pán Bůh ho poslal, aby připravil lidi na příchod Ježíše.

Jakže se děti jmenuje tenhle pán? (Ukažte jim znovu Jana Křitele.) Jmenuje se Jan. A jak dál? Křtitel. Víte, proč se mu tak říká? Co asi dělal? Ano, křtil. Jan bydlel na poušti, v úplné pustině. (Můžete na stůl nebo na zem položit hnědou látku jako poušť a doprostřed modrou stuhu jako Jordán a tam postavit postavičku Jana, třeba i z lega.) Jan se oblékal do velbloudí kůže a jedl kobylky. Takhle se tehdy lidi normálně neoblékali. Jan byl i v tomhle trochu zvláštní. Lidé si o něm povídali, byl docela populární, chodila za ním na poušť spousta lidí. (K Janovi můžete postavit další postavičky nebo každé dítě tam nějakou může postavit.) Byli zvědaví a taky se těšili na nějakou změnu, na něco nového. A Jan je na té poušti křtil a vyprávěl jim, že přijde Mesiáš, Zachránce, na kterého dlouho čekali, že se blíží Hospodinovo jaro nebo spíše milostivé léto. Jan jim vysvětloval, že pro takovou důležitou návštěvu je potřeba připravit cestu, odvalit kameny, vyrovnat všechny díry. Pamatujete si ještě, co jsme dělali na začátku? Jaký tu byl nepořádek? Jak jsme museli uklidit? A ono je důležité připravit nejen cestu, ale také sebe. A jak se to dělá? Jak si v sobě můžeme uklidit? Jak jsme to dělali na začátku? Můžeme se ztišit, pomodlit se, usmířit se s kamarády, s rodiči, přestat závidět, ubližovat.

A představte si, že jednoho dne za Janem na tu poušť přišel Ježíš. On byl ten ohlašovaný Mesiáš, ten Král. Ale to tehdy ještě nikdo nevěděl… (Postavte k Janovi do Jordánu další postavičku. Můžete také dětem ukázat obrázek Ježíšova křtu z dětské bible apod.) A Ježíš se stejně jako ostatní lidé nechal od Jana pokřtít. (Můžete na postavičku Ježíše kápnout vodu.) A v tu chvíli se jako by otevřelo nebe a Ježíš viděl, jak na něj sestupuje duch Boží jako holubice a z výšin slyšel hodný hlas: „Ty jsi můj milovaný syn, mé drahocenné dítě. Mám tě rád a nikdy tě nenechám samotného.“ A Pán Ježíš v síle toho slova šel dál — navštívit všechny smutné, nemocné, opuštěné, ale i bohaté a spokojené, aby jim dával zakoušet, že nebe je otevřené, že Pán Bůh je s námi. I nás Pán Ježíš navštěvuje, a proto se na jeho návštěvu také připravujeme. Třeba písničkou (např. „Připravujte cestu“ — Svítá 239).

Výtvarná aktivita

Můžete dát dětem nakopírovaný obrázek Jana Křtitele a děti mohou jeho tělo polepovat malými kousky hnědé vlny nebo provázku, pak mohou namalovat vodu a kolem poušť, třeba i kobylky, kterými se živil.

Rozhovor

Můžete si vyprávět s dětmi o křtu, ukázat jim křestní náčiní, vyprávět, jak se křtí dnes, ve vašem sboru, zeptat se jich, zda byli pokřtěni, co křest znamená apod.

Pomůcky:

- sněženka nebo obrázek sněženky (např. http://goo.gl/gkyywN);
- obrázek Jana Křtitele (např. http://goo.gl/LvVJm5), lepidlo, kousky hnědé vlny nebo nějakého hrubého provázku;
- případně sborové křestní náčiní, křestní list, fotka ze křtu a obrázek Ježíšova křtu z nějaké dětské bible (příp. http://goo.gl/fnz7f4).

Pro mladší děti

Pokud se dětem rozhodnete vyprávět příběh Jana Křtitele, podle svých časových možností uvažte, zda budete vyprávět příběh od začátku nebo pouze o Janově působení na poušti.

Narození Jana Křtitele

Alžbětě se naplnil čas a přišla její hodina: narodil se jí syn. A to rozpoutalo velkou debatu v ulicích města Judova, kde Alžběta a Zachariáš žili.

„Ano, slyšíte správně, paní Ábelesová, té staré Alžbětě, manželce od Zachariáše. Jó, té, která celý život nemohla mít děti, se teď na stará kolena narodil syn. Pěknej kluk, jen co je pravda. Celej Zachariáš.“

„To si snad dělaj legraci, paní Kohnová, vždyť to je proti přírodě. Vždyť Alžběta Zachariášová je starší než já a já jsem přece už prabábou. No, to jsou mi věci!“

„Náhodou já jim to přeju,“ vložila se do rozhovoru Sára Jeremiášová. „Pamatujete, jak bylo v domě Alžběty a Zachariáše smutno. Byli to oba dva lidé moc milí a spravedliví, ale měli v sobě takovou velkou bolest, až z toho šel mráz po zádech. Lidé k nim úplně přestali chodit. Bylo jim jich líto a neuměli jim pomoct. Kolikrát jsem šla kolem jejich domku, uvnitř se svítilo a oni dva za stolem, drželi se za ruce a modlili se k Nejvyššímu, aby jim dal dítě. A vidíte, Nejvyšší se smiloval. Já jim to moc přeju.“

A takových jako byla Sára Jeremiášová bylo ve městě Judově víc.

Osmého dne se sešli k obřízce dítěte, která se u židovských chlapců dělá na znamení smlouvy Izraele s Hospodinem. Dítě při té příležitosti také dostalo své jméno. Bylo zvykem, že to jméno dával svému dítěti otec. Jenže v tomto případě otec, tedy Zachariáš, nemohl mluvit. Od onoho incidentu ve svatyni svatých byl dočasně němý, protože neuvěřil slovům Božího posla Gabriela, který mu zvěstoval, že se jemu a Alžbětě narodí syn.

A tak někdo z přítomných navrhl: „Ať se jmenuje po tatínkovi, Zachariáš!“

A jiný zvolal: „Ano, to je dobrý nápad!“

Ale Alžběta, která měla od Pána Boha jiné instrukce, vstala a rozhodně řekla: „Ne, bude to Jan!“ V tom všem sousedům a příbuzným, celé té veselé pospolitosti, spadla brada a zůstali nevěřícně koukat na Alžbětu.

„Cože Jan? Ale tak se přece u vás v rodině nikdo nejmenuje,“ namítl kdosi.

A zase se ozval někdo z přítomných s jiným nápadem:

„Zeptejme se Zachariáše. Zachariáši, napiš nám, jak se má jmenovat tvůj syn.“ Podali mu tabulku a celí napjatí čekali, co napíše. A jaké překvapení. Zachariáš na tabulku napsal JAN.

Všichni se tomu divili a říkali: „Tak tohle jsme ještě nezažili…“

Pán Bůh rád vybočuje. Rád dělá věci jinak, než jsme zvyklí. Rád pomáhá těm slabším a opomíjeným. Rád se rozpomněl právě na Alžbětu a Zachariáše, protože „Bůh je milostiv“. To je význam hebrejského jména Jóchánan, Jan.

A tu se uvolnila Zachariášova ústa a jazyk a on mluvil a chválil Boha. Byl to opravdu pokorný a upřímný služebník Hospodina Nejvyššího. Nenadával Bohu, že ho oněměl, ale uznal svou malou víru. A teď když může, tak chválí nahlas Boha těmito slovy: „Chválíme tě Bože, protože ty jsi na nás nezapomněl. Od tebe přijde spasitel z rodu Davidova tak, jak o tom mluvili proroci od pradávna.“ A potom se Zachariáš obrátil na svého synka a šeptal mu: „A ty, můj synu, budeš prorok Nejvyššího, neboť půjdeš před Pánem, abys mu připravil cestu a dal jeho lidu poznat spásu.“

Tu padla bázeň na všechny sousedy a také sousedky a všude po judských horách se mluvilo o těchto událostech a lidé si říkali: „Čím toto dítě asi bude?“ A ruka Hospodinova byla s Janem.

Návštěva Jana Křtitele u Jordánu

(Po třiceti letech) běží po ulicích města Judova malá Miriam, (vnučka Sáry Jeremiášové) a volá na svého kamaráda: „Bene, pojď ven, musím ti něco strááášně důležitého říct.“

Nikdo se neozývá, a tak Miriam křičí ještě hlasitěji. Nakonec z okna vykoukne rozcuchaný Ben s prachovkou v ruce a s přísnou maminkou za zády a přiskříplým hlasem říká: „Ahoj Miriam, já dneska nemůžu ven. Musím uklízet. Přijde na návštěvu rabín a máma říká, že tu mám nepořádek.“ Miriam mu smutně zamává a plouží se pomalu ulicemi města Judova až domů. Miriam chtěla Benovi říct, že se pár dní neuvidí, protože jede s tátou a mámou a sestrami na výlet k Jordánu. Tam ještě nikdy nebyla.

Za pár dní běží ulicemi města Judova zase malá Miriam a zase volá na svého kamaráda: „Bene, pojď ven, musím ti něco strááášně důležitého vyprávět.“ Naštěstí dnes Ben neuklízí, seběhne dolů a běží s Miriam do jejich skrýše za město. Když konečně zastaví, Ben se ptá: „Miriam, kde jsi byla tak dlouho, několikrát jsem byl u vás doma, ale bylo tam zavřeno.“

„Copak si nepamatuješ, Bene, byla jsem u tebe, chtěla jsem se před cestou rozloučit, ale neměl jsi čas….“

„Cože, před cestou? Ty jsi někde byla?“ vykřikne Ben.

„Byla. Byli jsme u Jordánu.“

„U Jordánu. A co jste tam dělali?“

„Byli jsme u Jana,“ odpoví hrdě Miriam.

„U toho Jana, o kterém se všude povídá?“ ptá se nevěřícně Ben.

„Jo, přesně u toho.“

„Páni, Miriam, to je bomba. Povídej. Je opravdu tak skvělej, jak se povídá? Kam se člověk vrtne, všude se o něm mluví a tys ho viděla na vlastní oči. To je super!“

Miriam se nadechne, chvíli mlčí a napíná Bena, pak začne vyprávět: „Tak dobře, všechno ti pěkně popořádku řeknu. Šli jsme celý den pěšky. K Jordánu jsme dorazili teprve večer. Byla jsem strašně unavená, ale zároveň hrozně napjatá. Nejdřív jsem vůbec nic neviděla. Bylo tam strašně moc lidí… A pak jsem si ho všimla, musel to být on. Dlouhé vlasy, celý zabalený do velbloudí kůže. Žádné kněžské roucho, jak jsem čekala. Nejdřív jsem byla trochu zklamaná. Ale potom jsem si vzpomněla, jak mi tatínek vyprávěl o velkých prorocích, o Eliášovi a jiných, ti byli taky tak zvláštně oblečení a chodili po poušti.“

„Ty myslíš toho Eliáše z Bible, který má znovu přijít a po něm pak Mesiáš?“

„Jo, přesně toho. On totiž ten Jan o sobě říkal, že je předchůdce nebo posel nebo něco takového. Říkal, že připravuje cestu pro někoho většího, kdo teprve přijde. Už si to přesně nepamatuju. Jo a taky říkal, že se máme na tu návštěvu všichni připravit, že si máme uklidit životy, než přijde Mesiáš. Tak nějak to říkal.“

Ben pokyvoval hlavou: „Jo, to mi připomíná, jak jsem musel uklízet před rabínovou návštěvou. To jsem neměl na nic jiného čas. Ani na tebe. Pamatuješ, přeci.“ Ben kroutil hlavou a přemýšlel: „Jak člověk uklidí dům, to vím. Máma vždycky všechno umyje, vyleští, ale jak se uklízí život, to nevím.“

Miriam se taky zamyslí: „Myslím, že to mám. No jasně, druhý den ráno jsem už nemohla spát, tak jsem se vypravila znovu k Jordánu, viděla jsem, jak Jan stojí uprostřed řeky a ponořuje lidi do vody. Říkal jim, že teď jsou očištění a že už nemají dělat to, co by je znovu znečistilo.“

„Myslíš, jako že nemají dělat už nic špatného?“

„Jo, to taky, ale hlavně mají dělat něco dobrého. Jednomu pánovi, kterého takhle ponořil do vody, ten Jan říkal, že se má dělit s ostatními, s těmi, kteří nemají co jíst nebo nemají co na sebe. A jiným, to byli myslím celníci, aspoň tak vypadali, Jan říkal, že mají být spokojení s tím, co mají a nechtít od druhých víc.“

„Mhhh, tak to mi táta taky pořád říká.“

„Ale tvůj táta tě přitom určitě neoslovuje ‚plemeno zmijí‘, zasmála se potutelně Miriam.

„A kdo to říkal?“

„No přece ten Jan. On se s ničím moc nepáře. Říká všechno pěkně na rovinu. Ale nikdo mu nenadává. Jako by uhodil hřebík přímo na hlavičku. Tohle zrovna říkal myslím našim farizeům

a zákoníkům, že před Božím hněvem jen tak neutečou. Nestačí se jen nechat pokřtít, ale je potřeba to s Pánem Bohem myslet vážně.“

„A to si to nechali líbit?“

„Nechali, ono už to, že přišli za Janem k Jordánu, něco znamená. Asi nebyli zrovna spokojeni sami se sebou, asi sami uviděli ten nepořádek kolem sebe a v sobě a začali doufat, že jim z toho někdo pomůže.“

Pak bylo chvíli ticho. Potom se Ben potichoučku zeptal: „A myslíš, že to už je ten Mesiáš?“

Miriam chvíli přemýšlela: „Myslím, že ne. Slyšela jsem, jak někomu říkal: „Za mnou přichází někdo silnější než já; nejsem ani hoden, abych mu zavázal tkaničku u bot. Ten bude mít moc od Boha. Ten rozhodne, zda jste OK nebo KO.“

„To je teda drsný.“

„Bene, Bene, kde jsi, pojď mi prosím pomoct!“ zdálky se ozýval hlas Benova táty. Kamarádi se rychle rozloučili. „Zítra mi určitě musíš zase o tom Janovi vyprávět,“ volal ještě Ben za Miriam cestou na pole.

Miriam už mu toho asi víc nepoví. Zrovna když odcházela z údolí Jordánu, blížil se k Janovi Ježíš. Nechal se od Jana pokřtít, vlezl do té špinavé vody a v tu chvíli se nebe otevřelo. Viděl, jak duch Boží na něj sestupuje jako holubice, lehounce a pomalu. A z výšin slyšel hlas: „Ty jsi můj syn, mé drahocenné dítě. Mám tě rád a nikdy tě nenechám samotného.“

A Pán Ježíš v síle toho slova šel dál — navštívit všechny smutné, nemocné, opuštěné, ale i bohaté a spokojené, aby jim dával zakoušet, že nebe je otevřené, že Pán Bůh je s námi. I nás Pán Ježíš navštěvuje, a proto se na jeho návštěvu také připravujeme.

Může následovat rozhovor o tom, jak se na Boží návštěvu připravujeme — třeba modlitbou, čtením z Bible, podáním ruky nebo písničkou, případně si můžete povídat o písničce „Připravujte cestu“ nebo si zahrát hru „Pepíčku, pípni“ — učíme se naslouchat hlasu, poznávat ho, co říká apod.

Pro starší děti — téma: „Jan Křtitel ukazuje na Ježíše“

Pokud máte větší skupinu dětí, mohou jednotlivé skupiny číst různé evangelijní zprávy o Janu Křtiteli (L 3,1–20; Mk 1,2–11; J 1,6–8 a J 1,15–34; Mt 3,1–17, příp. o smrti Jana Mt 14,3–12). Nebo můžete přečíst nahlas příběh z L 3,1–20 a k tomu ještě Mk 1,6).

Potom napište na cedulku jméno JAN. Můžete ve zkratce říci: Jan byl Bohem darované dítě, narodil se přestárlým rodičům Alžbětě a Zachariášovi, na Boží pokyn a navzdory očekávání lidí

(mysleli si, že se bude jmenovat po otci) byl chlapec pojmenován Jan („Bůh je milostiv“).

Na základě přečtených oddílů z Bible můžete:

A. Ptát se dětí:

- Jak byste Jana popsali? Kdo to byl? Jedno slovo, které ho vystihuje. Děti dostanou bílý papír a na něj napíší, co Jana vystihuje.
- Co Jan dělal? Co bylo jeho hlavní poslání? Jedno slovo. Děti dostanou jinak barevný papír a napíší, co Jan dělal.
- Jaký měl Jan vztah k Ježíši? Jedno slovo, které děti napíší na jinak barevný papír
- Jaké měl asi Jan vlastnosti? Jaký byl? Jedno slovo na jinak barevný papír.
- O čem Jan kázal? Co bylo jeho hlavní heslo? Jedna věta…

B. Připravit na velký papír nevyplněný formulář (např. pro pracovní agenturu nebo to můžeme nazvat jako životopis apod.), děti ho po přečtení textů z Bible vyplňují:

(Jméno: *[Jan]*, Rodiče: *[Alžběta a Zachariáš]*, Povolání rodičů: *[Zachariáš byl kněz]*, Povolání: *[Křtitel, Prorok, Posel, Velvyslanec]*, Pracovní prostředí: *[poušť, řeka Jordán]*, Pozice: *[Předchůdce]*, Nadřízený: *[Nejvyšší a Přicházející]*, Přezdívka: *[Hlas na poušti]*, Image: *[Retro, na způsob starozákonních proroků]*, Náplň práce: *[připravuje cestu a srdce lidí na příchod Mesiáše, volá lidi k tomu, aby se nad sebou zamysleli, ohlašuje příchod Božího kralování, křtí na odpuštění hříchů, radí lidem, co mají dělat, jak se chovat]*, Pracovní úspěchy: *[přitahuje davy, přichází vysoce postavení i outsideři, vzbuzuje zvědavost, zájem, lidé se nechávají pokřtít, nenadávají mu]*.)

Máte před sebou „obraz“ Jana Křtitele, podívejte se na něj s dětmi a společně se zamyslete, zda tam ještě něco důležitého chybí, můžete to tam doplnit, můžete stručně shrnout, kdo byl Jan a přitom zdůraznit to, že Jan na sebe nestrhával pozornost, aby ukázal, jak je dobrý, ale svým vystoupením ukazoval na Ježíše. To můžete ještě podpořit obrazem Jana Křtitele od Matthiase Grünewalda nebo od jiných malířů (http://goo.gl/IsEuLU).

(Jan Křtitel je ve výtvarném umění často zobrazován jako muž jediného gesta, a tím je vztažení prstu, ukazujícího na toho, který má přijít. Jan je především tím prstem ukazujícím na Krista. Farizeové se Jana ptali: Jsi to ty ten Mesiáš? A Jan odpověděl: Nejsem. Nejsem ten, který má přijít. Nejsem ten, kterého čekáte. Jan má odvahu a schopnost přiznat, že on není ten, který vyřeší všechny problémy. Je pokorný a opravdový. Jan mohl klidně předstírat, že je Mesiáš, ale on se nenechal unést na křídlech slávy, odmítá úspěch, nepodlehl pokušení a vytrvale ukazuje na Přicházejícího, kterému není hoden ani rozvázat boty. V tom je Janova velikost a mimořádnost. Někdy mohou mít faráři/řky pokušení vázat lidi na sebe a neodkazovat je

k Bohu. Jan, stejně jako Ježíšova matka Marie, ustupuje do pozadí, dává se do závorky, aby dal průchod Božímu jednání. Stejně tak i ten přicházející Mesiáš sebe úplně upozadí a rozdá se až na kříž.)

Dále můžete vést s dětmi rozhovor o tom, zda vnímají ve svém okolí nějaké Jany Křtitele? Někoho, kdo by výrazně a vytrvale ukazoval k Ježíši, k Boží lásce? (V politice, literatuře, ve městě, v církvi.) A co to pro děti znamená ukazovat k Ježíši? Jak mohou připravovat cestu Božímu království? A zda je pro ně osobně těžké se upozadit, dát prostor druhému, nemluvit jen o sobě, ale také se zeptat druhého, jak se má, co dělá, co zažil?

Pokud jste se rozhodli pro aktivitu *A*, děti si nyní mohou zkusit odpovědět na otázky sami za sebe: Kdo jsem já? Co dělám? Jaký pro sebe vnímám úkol od Pána Boha? Jaký mám vztah k Ježíši? Jaké je moje životní heslo?

Přesah

Se staršími dětmi se můžeme ještě zastavit u tématu Ježíšova křtu a zamyslet se společně, proč se Ježíš nechal pokřtít od Jana Křtitele? Téma otevřeného nebe a bezbariérového přístupu k Bohu (viz *Úskalí*). Píseň „Připravujte cestu“ (Svítá 239) a rozhovor o ní (případně možno využít k rozhovoru obrázky — http://goo.gl/Vaaf4R a http://goo.gl/6JyJtu).

Liturgie

Písně

Evangelický zpěvník: 632 — *Neskládejte v mocných naději*; 688 — *Odpusť*

Svítá: 398 — *Zní, zní, zní*; 276 — *Před tvou tváří, Pane*; 239 — *Připravujte cestu*

Biblický text k zapamatování

Čiňte pokání, neboť se přiblížilo království nebeské. (Mt 3,2)

Modlitba

Pane, děkujeme, že je možné narovnat to, co je křivé, napravit to, co jsme pokazili. Dej ať ti umíme ve světě i v našem srdci připravovat cestu, ukazovat na tebe tím, že budeme druhým pomáhat a brát je mezi sebe. Děkujeme za Jana Křtitele, za jeho hlas a volání. Amen.

Cílová skupina
Školní
Předškolní

Katechetické cykly

Církevní rok

Biblický odkaz (kat)

Lukáš 3,1–17

Marek 1,2–11

Jan 1,6–8